Nationalspråksnämnden 2.12.2026

Uppföljning av nätverksbaserade kompetenscenter i anslutning till Raseborgs sjukhus

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):
Öberg Benita

Beslutsförslag

Servicelinjedirektör, tjänster på svenska Öberg Benita

Nationalspråksnämnden beslutar anteckna redogörelse över det Nätverksbaserade kompetenscenter i anslutning till Raseborgs sjukhus för kännedom.

Behandling

Beslut

Redogörelse

I regeringsprogrammet ingår ett beslut om ett statligt bidrag för åren 2024–2027 för utveckling av nätverksbaserade kompetenscenter vid Borgå och Raseborgs sjukhus. Syftet med utvecklingsprojektet är att genom tidsbegränsad utvecklingsfinansiering stödja och utveckla den kompetens samt de verksamhetsmodeller som behövs för att säkerställa att de språkliga rättigheterna förverkligas inom de nuvarande social- och hälsovårdsstrukturerna. Projektet genomförs i samarbete mellan Östra Nylands och Västra Nylands välfärdsområden samt HUS-sammanslutningen.

Västra Nylands välfärdsområde ansvarar för ledningen av delprojektet *Digitala, distans- och närtjänster*, som fokuserar på styrning och utveckling av serviceproduktionen. HUS-sammanslutningen ansvarar för delprojekten *Stärkande av tvåspråkig kompetens genom språkmedvetna inlärningscenter* samt *Internationell rekrytering*.

Under den pågående projektperioden har arbetet bland annat fokuserat på följande:

- HUS och Västra Nylands välfärdsområde samarbetar inom ett projekt som gäller rehabilitering efter stroke (AVH). Målet är att utveckla servicekedjan och stärka de språkliga rättigheterna för patienter som genomgår rehabilitering. I Västra Nyland har personalens kompetens inom strokerehabilitering kartlagts och utbildningsinsatser planeras. Dessutom förbereder HUS och välfärdsområdet gemensamma verkstäder kring servicekedjan. För HUS enheter planeras även verkstäder i språkmedvetenhet där personalen får möjlighet att träna svenska i arbetssituationer.
- HUS Psykiatri har gett klartecken för sin del om ett gemensamt utvecklingsarbete med Västra Nylands mentalvårds- och missbrukartjänst gällande vård- och servicekedjor.
- De metoder för språkträning som piloterats tas successivt i bruk. En Teamsplattform för språkstödskollegor har lanserats och språkverkstäder inleds vid Esbo sjukhus.
- Handböcker för språkduschar samt workshoppar om språkmedvetenhet utarbetas.
- Språkmedveten praktik har piloterats inom boendeserviceenheter för äldre i Raseborg samt vid RAV1. Språket har integrerats som en del av praktiken med fokus på att ge studerande stöd i att använda klienters modersmål i vardagliga möten.
- Möjligheten att i början av år 2027 inleda ett kompetensutvecklingsprojekt tillsammans med andra tvåspråkiga välfärdsområden och utbildningsaktörer utreds. Syftet är att förbättra tillgången till svenskspråkig fortbildning för personal inom social- och hälsovården.

En mer detaljerad uppföljning av projektets framskridande presenteras vid sammanträdet.

Bilaga

Tilläggsmaterial

För kännedom

Verkställighet

Beslutshistoria

Nationalspråksnämnden 15.4.2026 § 10

§ 10

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):

Beslutsförslag Servicelinjedirektör, tjänster på svenska Öberg Benita

Nationalspråksnämnden beslutar anteckna redogörelse över det Nätverksbaserade kompetenscenter i anslutning till Raseborgs sjukhus för kännedom.

Behandling

Beslut

Nationalspråksnämnden godkände beslutsförslaget enhälligt.

Redogörelse I regeringsprogrammet finns beslut om ett statligt bidrag för åren 2024–2027 för att utveckla nätverksbaserade kompetenscenter vid Borgå och Raseborgs sjukhus. Syftet med utvecklingsprojektet är att med tidsbegränsad utvecklingsfinansiering stödja och utveckla den kompetens och de nya verksamhetsmodeller som behövs för att säkerställa förverkligandet av de språkliga rättigheterna inom de nuvarande social- och hälsovårdsstrukturerna, i samarbete mellan Östra Nylands och Västra Nylands välfärdsområden samt HUS-sammanslutningen.

Västra Nylands välfärdsområde ansvarar för ledningen av delprojektet digitala-, distans- och närtjänster**,** dvs styrning av serviceproduktionen medan HUS- sammanslutningen ansvarar för ledningen av stärkande av tvåspråkig kompetens – språkmedvetna inlärningscenter samt internationell rekrytering**.**

Under pågående period har det bland annat fokuserats på följande:

- Utvecklat ett koncept för psykoedukativ gruppverksamhet inom mental- och missbrukarvården på svenska. Hittills har denna vård saknats på svenska. Gruppverksamhet är resurseffektivt och ger samtidigt möjlighet till kamratstöd under behandlingen. Eftersom den svenskspråkiga personalen främst finns i Raseborgs-området, erbjuds

vården på distans för att kunna erbjuda den för hela områdets svenskspråkiga invånare.
- Under våren genomförs ett servicedesignprojekt inom mental- och missbrukarvården tillsammans med Aalto universitetsstuderanden. Fokus ligger på enhetliga servicekedjor speciellt för svenskspråkiga, samt på hur klienterna rör sig mellan LUVN, HUS och FPA.
- Utveckling av personalens språkinlärning genom olika metoder.
- Främjande av språkmedvetenhet genom information och workshops på enhetsnivå.
- Utveckling och pilotering av tvåspråkiga praktikmodeller.
- Framtagning och utveckling av handledarutbildning med fokus på språkmedvetenhet.

Social- och hälsovårdsministeriet beviljar för år 2026 (användningstid 07/2026–06/2027) sammanlagt högst 1 025 000 euro för helhetsprojektet. Fördelning som beslutats inom projektet är att Västra Nylands välfärdsområdes andel är totalt max 425 000 euro, varav 25 000 euro är reserverat för en utvidgning av utvecklingsprojektet gällande tjänsteutbud vid Raseborgs sjukhus, med beaktande av förverkligandet av de språkliga rättigheterna. Beslut om finansiering för år 2026 uppskattas göras i maj 2026.

Följande finansieringsansökan för perioden 1.7.2026-30.6.2027 har följande huvudmålsättningar:

Språkmedvetna inlärningscenter
- yrkesutövarnas språkkunskaper och språkliga medvetenhet förbättras
- skapande av en nätverksliknande struktur att stödja förverkligandet av språkliga rättigheter över organisationsgränserna
- förbättring av studerandenas språkkunskaper och språkliga medvetenhet för att motsvara rätten att få vård på finska och svenska.

Styrning av serviceproduktionen
- att utveckla och förbättra tvåspråkiga servicekedjor
- att utveckla digitala och distanstjänster som stöd för tvåspråkig serviceproduktion.

Internationell rekrytering (HUS)

- stärka kompetensen inom internationell rekrytering och samarbete med utbildningsanordnare.

Vid sammanträdet presenteras en mera utförlig uppföljning samt preliminära planer för följande finansieringsperiod.

Bilaga

Tilläggsmaterial

För kännedom
Verkställighet

Beslutshistoria

Nationalspråksnämnden 03.12.2025 § 50

§ 50

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):

Beslutsförslag Servicelinjedirektör, tjänster på svenska Öberg Benita

Nationalspråksnämnden beslutar anteckna redogörelse över det Nätverksbaserade kompetenscenter i anslutning till Raseborgs sjukhus för kännedom.

Behandling

Beslut

Nationalspråksnämnden godkände beslutsförslaget enhälligt.

Redogörelse I regeringsprogrammet finns beslut om ett statligt bidrag för åren 2024–2027 för att utveckla nätverksbaserade kompetenscenter vid Borgå och Raseborgs sjukhus. Utvecklingsarbetet är ett samarbete mellan HUS-sammanslutningen, Västra Nylands välfärdsområde och Östra Nylands välfärdsområden.

Delprojekten är fördelade så att Västra Nyland ansvarar för ledningen av delprojektet digitala-, distans- och närtjänster**,** medan HUS- sammanslutningen ansvarar för ledningen av delprojekten internationell rekrytering och interprofessionellt tvåspråkigt kompetenscenter.

Projektets huvudsakliga målsättning är att säkra de språkliga rättigheterna, samt integrationen mellan primär- och specialvården.

Utveckling inom Västra Nylands välfärdsområde

Västra Nylands välfärdsområdes deltagande i projektets utveckling har fokuserat på delprojekten digitala-, distans- och närtjänster samt interprofessionellt tvåspråkigt kompetenscenter. Delprojektet digitala-, distans- och närtjänster är indelat i tre helheter: utveckling av artificiell intelligens, utveckling av distanstjänster samt utveckling av digitala tjänster och kundstyrning.

Inom projektet digitala tjänster vidareutvecklades en AI-baserad applikation för översättning av texter mellan finska och svenska. Dessutom skapades översättningsanvisningar som klargör vilka texter som kan översättas med hjälp av AI och vilka kriterier som bör beaktas.

Antalet översättningar gjorda med applikationen ökade från 5 060 i februari 2025 till 19 250 i juni 2025. Antalet enskilda användare ökade under samma period från 301 till 774**.**

Applikationen ersätter inte professionella översättare men är ett komplement och på så sätt förbättras tillgången till material även på svenska.

Den svenskspråkiga distansservicen inom rehabiliterande dagverksamhet, rehabilitering samt hemvård, har centraliserats till Raseborg och ges därifrån åt hela områdets svenskspråkiga invånare.

Delprojektet genomförde också tillsammans med HUS-sammanslutningen och Östra Nylands välfärdsområde en serie med tre webbinarier om distansarbete. Webbinarierna har publicerats på Hälsobyn Pro och är där tillgängliga för alla anställda i välfärdsområden som använder Hälsobyn Pro, alltså även för andra än HUS och de välfärdsområden som deltar i projektet. De producerade webbinarierna stöder även språkinlärning, eftersom hälften av webbinarierna är på finska och hälften på svenska, och inspelningen är alltid textad på det andra nationalspråket.

Utveckling av distanstjänster planeras även framöver och som integrationsprojekt med HUS.

Projektet har även stött utvecklingen av svenskspråkig digital ärendehantering. Fokus har legat på planering av meddelandetjänster, videomottagning och formulär samt kartläggning av översättningsbehov. Efterfrågan på chatt- och meddelandetjänster har beräknats för att säkerställa svenskspråkig personal och tekniska lösningar som garanterar språkliga rättigheter. Utvecklingen av applikationen Lunna är en del av utvecklingshelheten. Befolkningsdata om svenskspråkiga har tagits fram för framtida utveckling. Kommunikation och material har planerats på båda nationalspråken.

Delprojektet interprofessionellt tvåspråkigt kompetenscenter utvecklar under projektperioden 2024–2027 en interprofessionell tvåspråkig lärmiljö i anslutning till Raseborgs

sjukhuscampus. Målet är att öka den nuvarande personalens kunskaper i svenska och förståelse för tvåspråkighet, stärka finskspråkiga social- och hälsovårdsstuderandes kunskaper i svenska och intresse för språket samt förbättra Raseborgsregionens attraktionskraft.

Vid sammanträdet presenteras en mera utförlig uppföljning gällande lägesrapporten om det nätverksbaserade kompetenscentret i anslutning till Raseborgs sjukhus/ campus.

Bilaga

Tilläggsmaterial

För kännedom
Verkställighet

Beslutshistoria